

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงวิชัย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๖/๒๕๔๕

วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๕

เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖
เกี่ยวกับปัญหาการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะมีขึ้นในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๕

คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๖ ดังนี้

๑. กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และเมื่อครบกำหนดวันสมัครรับเลือกตั้งแล้วปรากฏว่า เขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดสมุทรสาครมีผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงคนเดียว คือ นายอุดม ไกรวัตนุสสรณ์ แต่เมื่อตรวจสอบคุณสมบัติแล้วปรากฏว่า มีชื่อนายอุดม ไกรวัตนุสสรณ์ อยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เสียสิทธิ ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง จึงประกาศไม่รับสมัคร ต่อมานายอุดม ไกรวัตนุสสรณ์ ได้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกา และศาลฎีกาได้มีคำสั่งว่า นายอุดม ไกรวัตนุสสรณ์ เป็นผู้เสียสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น ในเขตเลือกตั้งดังกล่าวจึงไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเหลืออยู่ ดังนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะจัดให้มีการเลือกตั้งในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๕ ตามพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยไม่มีการเปิดรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งดังกล่าวสามารถกระทำได้โดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่

๒. กรณีเขตเลือกตั้งใดที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงคนเดียวได้รับคะแนนเสียงน้อยกว่าร้อยละสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้น ตามบทบัญญัติในมาตรา ๗๔ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ จนครบกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันเลือกตั้งตามมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ แล้วปรากฏข้อเท็จจริงว่า ยังไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดได้รับคะแนนเสียงตั้งแต่ร้อยละสิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งนั้น ซึ่งอาจทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ครบจำนวน ๕๐๐ คน ตามที่บัญญัติในมาตรา ๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และทำให้ไม่สามารถเรียกประชุมรัฐสภาได้

ตามมาตรา ๑๕๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนี้จะถือได้หรือไม่ว่าคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ได้ดำเนินการจัดการเลือกตั้งแล้วเสร็จหรือยัง

๓. กรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ เมื่อพิจารณาจากบัญชีรายชื่อ
ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแล้ว เป็นที่คาดหมายได้ว่า เมื่อเลือกตั้ง
เสร็จแล้วจะได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อไม่ครบจำนวน ๑๐๐ คน อย่างแน่นอน กรณีนี้
คณะกรรมการการเลือกตั้งจะเปิดรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อใหม่ที่ยังขาดอยู่
ได้หรือไม่

ผู้ทำคำวินิจฉัยได้พิจารณาปัญหาทั้ง ๓ ข้อ ของคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว มีความเห็น
ดังนี้

๑. ปัญหาทั้งสามข้อดังกล่าวข้างต้น เป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเลือกตั้งของ
คณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๔๔ โดยต้องปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ๒๕๔๑ กับฉบับที่แก้ไขและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ
สมาชิกวุฒิสภาฯ มาตรา ๕ บัญญัติให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จึงไม่ใช่
อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญแต่ประการใด

๓. ประธานกรรมการการเลือกตั้งจึงมีอำนาจในการบริหาร ดำเนินการ หรือใช้ดุลพินิจ
ปฏิบัติจัดการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างเต็มที่และบริบูรณ์

๔. ปัญหาทั้งสามข้อดังกล่าวข้างต้น เป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเลือกตั้งของ
คณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นปัญหาในระดับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มิใช่เป็นปัญหา
เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ

๕. มาตรา ๒๖๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญ
มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยปัญหาข้อพิพาทขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ในปัญหาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ
เท่านั้น

๖. ผู้ทำคำวินิจฉัยเห็นว่า ปัญหาทั้ง ๓ ข้อ เป็นปัญหาเกี่ยวกับข้อหาหรือของคณะกรรมการ
การเลือกตั้ง ศาลรัฐธรรมนูญมีช่องว่างที่มีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษาทางกฎหมายแก่องค์กรตาม
รัฐธรรมนูญอื่น ๆ กรณีไม่เข้ามาตรา ๒๖๖

จึงลงมติไม่รับคำร้องไว้ดำเนินการ และไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

นายปรีชา เถลิมนิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ